

Beleidsregel opsporing tuberculose

28 februari 2023

BS 2023000131

De Staatssecretaris van Defensie,

Gelet op artikel 92 van het Algemeen militair ambtenarenreglement;

Besluit:

Artikel 1 Onderzoek naar de reactie van Mantoux

1. De militair in werkelijke dienst of de dienstplichtige die in de directe omgeving heeft verbleven van een lijder aan een besmettelijke vorm van tuberculose wordt zo spoedig mogelijk onderworpen aan een onderzoek naar de reactie van Mantoux.
2. De militair in werkelijke dienst of de dienstplichtige waarbij een tuberculose-infectie wordt vermoed wordt zo spoedig mogelijk onderworpen aan een onderzoek naar de reactie van Mantoux.
3. Het in de vorige leden bepaalde vindt geen toepassing indien het gaat om een militair of dienstplichtige, die:
 - a. ooit een BCG-vaccinatie heeft ondergaan, ofwel
 - b. ooit een tuberculose-infectie heeft doorgemaakt.

Artikel 2 Specialistisch onderzoek

1. De militair in werkelijke dienst of de dienstplichtige die een positieve reactie van Mantoux vertoont wordt onderworpen aan een specialistisch onderzoek.
2. De militair in werkelijke dienst of de dienstplichtige, die ingevolge het bepaalde in het derde lid van het vorige artikel niet wordt onderworpen aan een onderzoek naar een reactie van Mantoux, wordt aan een specialistisch onderzoek onderworpen, indien:
 - a. hij in de directe omgeving heeft verbleven van een lijder aan een besmettelijke vorm van tuberculose, ofwel
 - b. bij hem een tuberculose-infectie wordt vermoed.
3. Van het in de vorige leden bedoelde specialistisch onderzoek kan onder andere deel uit maken een röntgenologisch onderzoek.

Artikel 3 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin hij wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 januari 2023.

Artikel 4 Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel opsporing tuberculose.

Deze beleidsregel zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 28 februari 2023

De Staatssecretaris van Defensie,
C.A. van der Maat

TOELICHTING

Deze beleidsregel regelt het verrichten van onderzoek naar de reactie van Mantoux, hetgeen voorheen (sinds 1988) was geregeld in de Regeling opsporing tuberculose. Naast militairen in werkelijke dienst ziet deze beleidsregel ook op opsporing van tuberculose bij dienstplichtigen. Zolang de dienstplicht in Nederland is opgeschort is van opsporing van tuberculose bij dienstplichtigen geen sprake.

Anders dan hoe het voorheen was geregeld in de Regeling opsporing tuberculose, is er geen sprake meer van een verplichting voor de militair in werkelijke dienst (en de dienstplichtige) om zo spoedig mogelijk na opkomst onderworpen te worden aan een onderzoek naar de reactie van Mantoux. Het laten vervallen van deze tuberculose-screening bij opkomst gebeurt in navolging van advies van het Coördinatiecentrum Expertise Arbeidsomstandigheden & Gezondheid.

Conform artikel 11 van de Grondwet (onaantastbaarheid van het lichaam), de Wet op het bevolkingsonderzoek, de Wet ambtenaren Defensie, alsmede de zorgplicht van de werkgever dient nut en noodzaak van geneeskundig onderzoek van groepen personen van de bevolking, in casu militairen (en dienstplichtigen), zorgvuldig te worden afgewogen tegen aspecten als proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid, doeltreffendheid en veiligheid.

De prevalentie van tuberculose in Nederland is de afgelopen decennia significant gedaald. In 1950 waren er nog jaarlijks 159 nieuwe gevallen per 100.000 inwoners, in 2019 waren dat 5 op de 100.000 inwoners. Daarbij werden er in 2020 17% minder gevallen gedetecteerd ten opzichte van 2019. In Nederland is het risico om tuberculose te krijgen derhalve fors gedaald.

Deze afname wordt bevestigd door de tuberculose-screeningsresultaten bij opkomst. De artsen binnen het Eerstelijns Gezondheidszorg Bedrijf en de longartsen in het Centraal Militair Hospitaal zien de laatste 10 jaar nauwelijks tuberculose-positief testuitslagen bij de opkomstscreening. Daarnaast zijn de hygiënecriteria binnen en buiten Defensie verbeterd en heeft de opschorting van de dienstplicht geleid tot een kleinere omvang, alsmede een andere organisatie van de opkomst van toekomstige militairen. Deze gewijzigde inzichten vanwege de significante afname van de prevalentie van tuberculose afgezet tegen het recht op onaantastbaarheid van het menselijk lichaam, maken dat een tuberculose-screening bij opkomst niet langer proportioneel en doeltreffend is. Het betreft een medisch invasieve handeling die zelden leidt tot het opsporen van een besmettelijke medewerker. De integriteit van het lichaam weegt in deze afweging daarom zwaarder dan de verwachte gezondheids-winst.

De Koninklijke Nederlandse Centrale Vereniging Tuberculosefondsen, het Eerstelijns Gezondheidszorg Bedrijf en de longartsen van het Centraal Militair Hospitaal onderschrijven het laten vervallen van de tuberculose-screening bij opkomst.

Onderzoek op indicatie blijft gehandhaafd. De militair in werkelijke dienst (en de dienstplichtige) die in de directe omgeving heeft verbleven van een lijder aan een besmettelijke vorm van tuberculose, of waarbij een tuberculose-infectie wordt vermoed, wordt zo spoedig mogelijk onderworpen aan een onderzoek naar de reactie van Mantoux of specialistisch onderzoek.

*De Staatssecretaris van Defensie,
C.A. van der Maat*